

Marine - Arkæologisk - Gruppe

Børup Sandevej 58 - 7000 Fredericia - Tlf. 30985198

Mail: marinearkgruppe@profibermail.dk

Web: www.marinearkgruppe.dk

Fredericia, den 21. maj 2014

Kære Marianne B. Jelved.

Gennem Torben Malm fra Kulturstyrelsen har jeg modtaget en skrivelse, som svar på vores henvendelse til Kulturministeriet, den 10. maj 2014, som vi hermed vil svare på.

Der må være noget som Kulturstyrelsen helt har misforstået.

Vores henvendelse til Kulturministeriet handler ikke kun om det manglende samarbejde mellem Marine-Arkæologisk-Gruppe og det marinarkæologiske museum Øhavsmuseet, men at Kulturstyrelsen og de marinarkæologiske museer ikke lever op til deres forpligtelser på havbunden

Af Kulturarvsstyrelsen hjemmeside fremgår det bl.a. at fem museer har fået tildelt ansvaret for det praktiske arbejde med kulturarven på havbunden og i de ferske vande. Det er:

- *Vikingskibsmuseet i Roskilde*
- *Øhavsmuseet i Svendborg*
- *Moesgård Museum ved Århus*
- *Nordjyllands Kystmuseum, afdeling Bangsbo i Frederikshavn*
- *Strandingsmuseet St. George i Thorsminde, der er en del af De kulturhistoriske museer i Holstebro*

Disse museer forestår registrerings- og besigtigelsesopgaver og har ansvar for samarbejdet med arkæologisk interesserede sportsdykkere. Desuden arbejder enkelte andre lokalmuseer samt Syddansk Universitets-center i Esbjerg i et vist omfang med selvvalgte undervisnings-, forsknings- og formidlingsopgaver i tilknytning til kulturarven på havbunden og i de ferske vande.

Der er en lang og frugtbar tradition for sportsdykkes engagement i praktisk arkæologisk arbejde på den danske havbund. Fritidsarkæologer medvirker for eksempel i dykker-rekognoscering efter hidtil ukendte fortidsminder og tilsyn med erosionstruede fortidsminder. Opgaverne udføres i regi af de lokale, undervandsarkæologisk ansvarshavende museer

Bortset fra Vikingskibsmuseet i Roskilde, er de marinarkæologiske museer håbløst underfinansieret og underbemandet.

F.eks. dækker Øhavsmuseet Fyn, det Sydfynske øhav, samt Syd- og Sønderjylland til nordsiden af Vejle Fjord, hvilket er et helt urealistisk geografisk område for de to marinarkæologiske dykkere, som er tilknyttet Langelands Museum, som foruden at skulle foretage marinarkæologiske undersøgelser også skal deltage i andre museumsopgaver.

Det handler IKKE om, at arkæologiinteresserede fritidsdykkere vil foretage undersøiske udgravninger. Undervands-amatørarkæologerne ønsker kun at hjælpe fagarkæologerne med at bevare og redde nedbrydningstruede oldsager, men i øjeblikket føler vi os som gidsler mellem Kulturstyrelsen og de marinarkæologiske museer, som skriger efter penge.

I en skrivelse af den 04.07.2012 skriver Øhavsmuseet:

Citat start; "Til forskel fra landjorden, hvor en række museer mod compensation af udgifter fører regelmæssigt tilsyn med landets fortidsminder, har de marinarkæologiske museer ikke indenfor de nuværende økonomiske rammer mulighed for at føre systematisk tilsyn med fortidsminder mv. på søterritoriet". Citat slut.

I brevet fra Kulturstyrelsen står der, at der ikke gælder særlige regler for amatørarkæologers eventuelle deltagelse i arkæologiske undersøgelser på land og under vand. Denne udtalelse står vi lidt uforstående overfor, med den urimelige og ulogiske forskelsbehandling der er på en *detektor-amatørarkæolog* og en *undervands-amatørarkæolog*.

Amatør-metaldetektorarkæologen må efter at have registreret en genstand med sin metaldetektor, grave genstande op af jorden. Undervands-amatørarkæologen må ikke vifte en truet (træ)genstand fri af havbunden, men KUN observere, fotografere og indberette fundet til et marinarkæologisk museum.

Vi er fuldstændig enige i at oldsager bør bevares in situ. Men strøm og bølger graver (træ)oldsager fri på havbunden, som går til grunde, pga. af iltningen i vandet, bunddyr og pæleorm. Derved er vi vidner til, at mange videnskabelige og vigtige 6000 år gamle (træ)oldsager er gået tabt.

Mht. til samarbejdsaftalen mellem Marine-Arkæologisk-Gruppe og Øhavsmuseet, så er Kulturstyrelsen udmærket klar over, da de selv har været sagsbehandler, at vi fra 2005 og frem til december 2012 prøvede at få en samarbejdstale i stand, hvilket først lykkedes i 2012, og ikke som der står skrevet i brevet i 2013.

Kulturstyrelsens skriver også, at de er overrasket over at vi råber vagt i gevær, da de har haft den opfattelse, at samarbejdet mellem Marine-Arkæologisk-Gruppe og Øhavsmuseet netop var kommet på plads og skulle til at udvikle sig i en positiv retning.

Kulturstyrelsen ved udmærket godt, hvilket vi indtil flere gange har gjort dem opmærksom på, at samarbejdet med Øhavsmuseet ikke fungerer, så derfor kan det heller ikke være en overraskelse for dem.

Siden underskrivelsen af samarbejdsaftalen i 2012 har der overhovedet ingen kontakt eller møder været mellem fagarkæologerne på Øhavsmuseet og Marine-Arkæologisk-Gruppe, så samarbejdsaftalen er ikke mere værd end det stykke papir den er skrevet på.

Bl.a. har vi i april endnu engang rette henvendelse til både Kulturstyrelsen og Øhavsmuseet om et nedbrydningstruet unikt ”ottetalsanlæg” som vi indberettede i 2012, men som der efterfølgende ikke er blevet gjort noget ved. Først efter at vi omtalte det i TV-avisen har Kulturstyrelsen nu givet tilsagn om at bevilge penge til en C14 datering af anlægget. (vedhæftet rapport om ”ottetalsanlægget”)

Så kære Marianne Jelved. Vores henvendelsen til Kulturministeriet handler ikke kun om Marine-Arkæologisk-Gruppe men om alle arkæologiinteresserede fritidsdykkere i Danmark.

I øjeblikke verserer der rygter blandt fritidsdykkerne at boykotte de marinarkæologiske museer ved ikke at indberette de fund og opdagelser der gøres under vandet.

Derfor har vi råbt vagt i gevær!

Summa Summarum:

Undervands-amatørarkæologer er vidner til at mange videnskabelige værdifulde (træ) oldsager går tabt på havbunden.

Det er Kulturstyrelsen som har lagt ansvaret for det praktiske arbejde med kulturarven på havbunden og i de ferske vande ud til 5 marinarkæologiske museer, men der er ikke fulgt penge med til at udføre arbejdet. Derfor foretages der ikke besigtigelsesdykninger og undersøgelser i det omfang der var planlagt.

Arkæologiinteresserede fritidsdykkere har tilbudt at hjælpe fagarkæologerne med at foretage besigtigelsesdykninger og redde nedbrydningstruede oldsager, men de må ikke efter gældende lovgivning.

Et marinarkæologisk museum, som får en indberetning om et (træ)fund på havbunden, skal først planlægge hvornår der kan foretages en besigtigelsesdykning, hvor vejret kan spille ind. Derfor kan der gå lang tid inden de når frem til stedet, og (træ)fundet kan være ødelagt eller forsvundet. Her kan undervandsamatørarkæologerne gøre en forskel. De bor i nærheden af stenalderbopladsene og kender pladserne som deres egen bukselomme og kan dykke når vejret tillader det.

Der mangler der en klar politisk stillingtagen til hvordan, og i hvilke rammer, en frivillig indsats fra arkæologiinteresserede fritidsdykkere kan foregå i samarbejde med fagarkæologer så nedbrydningstruede (træ)oldsager kan sikres eller reddes inden de går tabt på havbunden.

Med venlig hilsen
På alle danske arkæologiinteresserede fritidsdykkeres vegne

Hans Dal
Marine-Arkæologisk-Gruppe

